

2017-03-16
S2010/07655/FS
S2017/01706/FS (delvis)

Socialdepartementet

Tandvårds- och
läkemedelsförmånsverket
Box 22520
104 22 Stockholm

Uppdrag angående samverkansfunktion och handlingsplan för arbetet mot antibiotikaresistens

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Folkhälsomyndigheten och Statens jordbruksverk i uppdrag att gemensamt ansvara för en nationell samverkansfunktion som involverar berörda aktörer i syfte att främja ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens. Folkhälsomyndigheten och Statens jordbruksverk ska i samverkan med övriga myndigheter som omfattas av samverkansfunktionen uppdatera den nuvarande tvärsektoriella handlingsplanen mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner genom att ta fram en gemensam tvärsektoriell handlingsplan gällande antibiotikaresistens avseende tidsperioden 2018–2020.

Arbetet inom ramen för uppdraget ska utgå ifrån och vara i linje med den svenska strategin för arbetet mot antibiotikaresistens från april 2016.

Följande myndigheter ska bidra till arbetet inom ramen för uppdraget: Arbetmiljöverket, E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Havs- och vattenmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Kemikalieinspektionen, Kommerskollegium, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Socialstyrelsen, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Verket för innovationssystem (Vinnova) och Vetenskapsrådet. Det omfattar att, inom ramen för myndigheternas respektive verksamhetsområden och i den utsträckning det är motiverat, delta i samverkansfunktionen, bistå i

arbetet med att ta fram handlingsplanen och verka för att planen genomförs. Vid behov och när det är lämpligt ska även andra myndigheter och icke-statliga aktörer involveras i arbetet.

Uppdraget löper t.o.m. 2020. Folkhälsomyndigheten och Statens jordbruksverk ska i samråd med övriga myndigheter som omfattas av samverkansfunktionen redovisa uppdraget årligen senast den 31 december. Redovisningen ska redogöra för samverkansfunktionens arbete. Redovisningen som ska lämnas senast den 31 december 2017 ska omfatta den uppdaterade handlingsplanen. Redovisningen som ska lämnas senast den 31 december 2019 ska omfatta en utvärdering av samverkansfunktionens arbete. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2020.

Ärendet

Antibiotikaresistens är ett gräns- och sektorsöverskridande hälsohot som ökar i omfattning såväl i Sverige som globalt. Dessutom orsakar antibiotikaresistens samhällskostnader om mångmiljardbelopp. Antibiotikaresistens måste angripas tvärsektoriellt ("one health"), vilket innebär att bl.a. människors och djurs hälsa, miljö, forskning, utbildning, handel och internationellt utvecklingssamarbete involveras. Överlag kan det konstateras att Sverige i flera avseenden har en framstående ställning när det gäller arbetet mot antibiotikaresistens. Det finns dock behov av fortsatta åtgärder för att vidhålla och förbättra situationen ytterligare.

Regeringen beslutade den 21 april 2016 en svensk strategi för arbetet mot antibiotikaresistens (dnr S2016/02971/FS). Strategin synliggör områden och insatser för ett effektivt och samordnat arbete mot antibiotikaresistens. Strategin omfattar nationellt och internationellt arbete och gäller fram till 2020.

Mot bakgrund av den tidigare strategin för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar (prop. 2005/06:50) fick Socialstyrelsen och Statens jordbruksverk i juni 2012 i uppdrag att t.o.m. 2017 ansvara för en nationell samverkansfunktion samt utarbeta en tvärsektoriell handlingsplan och en kommunikationsstrategi (dnr S2010/07655/FS). Socialstyrelsens uppdrag överfördes till Folkhälsomyndigheten i juli 2015.

Myndigheternas samverkansfunktion involverar för närvarande mer än 20 myndigheter och icke-statliga aktörer. I mars 2015 redovisades den

nuvarande handlingsplanen som ett underlag för myndigheternas fortsatta arbete. Merparten av handlingsplanens mål och åtgärder löper liksom uppdraget i sin helhet t.o.m. 2017. I november 2016 redovisades en utvärdering av samverkansfunktionen. Utvärderingen framhåller bl.a. att det även fortsättningsvis behövs ett tydligt uppdrag angående samverkansfunktionen samt att deltagande myndigheter bör sörja för en struktur för intern förankring inom sina respektive organisationer.

Regeringen anser att Sverige ska visa ledarskap i det internationella arbetet mot antibiotikaresistens. Det gäller multilaterala processer, arbetet inom Europeiska unionen (EU) samt bilaterala kontakter och samarbeten. Agenda 2030 och politiken för global utveckling (PGU) utgör centrala ramverk. På internationell nivå har viktiga framsteg åstadkommit under senare år. Den globala handlingsplanen om antimikrobiell resistens (AMR) färdigställdes och antogs under 2015 (WHA68.7). Härigenom slogs bl.a. fast att alla länder ska ha nationella handlingsplaner på plats. Ett högnivåmöte om AMR anordnades i Förenta nationernas (FN) generalförsamling under 2016. Högnivåmötet resulterade i antagandet av en politisk deklaration som bl.a. bekräftar frågans vikt, befintliga åtaganden och behovet av vidare åtgärder inom olika sektorer och nivåer (A/RES/71/3). Inom EU antogs under 2016 rådsslut-satser om AMR (OJ C 269, 23.7.2016, p. 26), vilka bl.a. uppmärksammar behovet av handlingsplaner på nationell och EU-nivå. I den svenska strategin angående antibiotikaresistens och i andra relativt nyligen beslutade dokument framhåller regeringen antibiotikaresistensfrågans betydelse för arbetet i olika internationella sammanhang. Det handlar t.ex. om regeringens skrivelser Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030 (skr. 2015/16:182) samt Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60).

Detta uppdrag syftar till att främja ett samordnat tvärsektorielt arbete med utgångspunkt i den svenska strategin för arbetet mot antibiotikaresistens från april 2016. Uppdraget ersätter och bidrar till en kontinuerlig fortsättning på det motsvarande uppdraget från juni 2012, vilket bl.a. resulterade i den nuvarande tvärsektorielle handlingsplanen från mars 2015.

Den gemensamma tvärsektorielle handlingsplanen ska beakta relevanta verksamheter som bedrivs av enskilda myndigheter eller flera myndigheter i samverkan. Vid behov kan handlingsplanen uppdateras även efter 2017 i syfte att möjliggöra anpassning till eventuella nya förutsättningar och omvärlds-

faktorer. Handlingsplanen ska när det är relevant beakta internationella åtaganden, utvecklingen internationellt och Sveriges bidrag i det avseendet. I flera hänseenden torde inriktningen av den nuvarande handlingsplanen vara relevant även framöver, efter uppdatering med utgångspunkt i den nuvarande strategin.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Mårten Kivi

Likalydande till
Arbetsmiljöverket
E-hälsomyndigheten
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)
Havs- och vattenmyndigheten
Inspektionen för vård och omsorg
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Livsmedelsverket
Läkemedelsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Socialstyrelsen
Statens jordbruksverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
Verket för innovationssystem (Vinnova)
Vetenskapsrådet

Kopia till

Sveriges läkarförbund (Smittskyddsläkarföreningen)
Sveriges Kommuner och Landsting (Programråd Strama)
Uppsala universitet (ReAct)